

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Deres ref.
11/6-3

Vår ref.
10/3911

Dato
18.02.2011

STATSBUDSJETTET 2011 – KIRKERÅDET – TILDELING AV BEVILGNING

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett for 2011 ble vedtatt av Stortinget 9. desember 2010. Stortingets vedtak medførte ingen endringer i de bevilgninger til Den norske kirke som ble foreslått i Prop. 1 S (2010-2011), jf. departementets foreløpige tildelingsbrev 2. desember 2010 til Kirkerådet. Vi viser ellers til Innst. 12 S (2010-2011).

I dette tildelingsbrevet meddeles de endelige budsjetttrammer for Kirkerådet i 2011. Vi har funnet det hensiktsmessig å ta inn sentrale deler av departementets foreløpige tildelingsbrev, slik at tildelingsbrevet blir fullstendig.

DEL I MÅL OG PRIORITERINGER

Hovedmålet for bevilgningene til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene under kap. 1590 har følgende ordlyd, jf. Prop. 1 S (2010-2011):

”Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke, som inviterer mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og fellesskap. Kirken skal bidra til å styrke lokalsamfunn, målbære menneskeverdet og utfordre til solidaritet.

Bevilgningene under kapitlet skal understøtte Kirkemøtets mål for Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke

Kirkerådets og bispedømmerådenes oppgaver og ansvarsområder er regulert i kirkeloven, og følger også av vedtak som Kirkemøtet gjør. Ivaretagelsen av disse oppgavene gjelder generelt ved bruken av bevilgningene. Bispedømmerådene har et særlig ansvar for prestedtjenesten. De mål som er angitt under kap. 1591 er derfor også relevante for kap. 1590. Departementet vil ut over dette særlig peke på følgende mål for bevilgningene til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene i 2011:

Postadresse
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Kirkeavdelingen
Telefaks
22 24 95 53

Saksbehandler
Ole Bernt Langset
22 24 79 18
obl@fad.dep.no

- Tilrettelegge for at demokratireformen gjennomføres i Den norske kirke, jf. kirkevalgene i 2011.
- Tilrettelegge for at trosopplæringsreformen innarbeides i menighetene.
- Stimulere til økt organisatorisk samarbeid på tvers av menighets- og kommunegrenser.”

De mål som er særskilt nevnt ovenfor, er inntatt i eget vedlegg med angivelse av styringsparametre og resultatindikatorer. Disse vil gjelde for Kirkerådet og bispedømmene i 2011, jf. tilsvarende oppstilling for 2010 meddelt i departementets brev 23. september 2010 til Kirkerådet og bispedømmerådene.

De angitte målene er ikke uttømmende for Kirkerådets og bispedømmerådenes virksomhet. Kirkerådets virksomhet følger i stor grad av mål og planer som Kirkemøtet gjør vedtak om. Departementet er derfor innforstått med at Kirkerådets prioritering av innsatsområder, ressursbruk m.v. må ses i lys av dette. Samtidig går departementet ut fra at Kirkerådet systematisk anvender resultatindikatorer eller på annen måte metodisk tilrettelegger for å kunne vurdere oppnådde resultater innen ulike innsatsområder i ettertid.

Når det særlig gjelder de mål som knytter seg til demokratireformen og trosopplæringsreformen, viser vi til vedlegget og til følgende:

Demokratireformen

Gjennomføringen av demokratireformen, jf. kirkeforliket fra 2008, er nært knyttet til de kirkelige valgene. Formålet med demokratireformen er at kirkens organer får en sterkere demokratisk legitimitet og forankring hos kirkemedlemmene gjennom etablering av reelle valgmuligheter, økt bruk av direkte valg, kirkevalg samtidig med offentlige valg og forsøk med ulike valgordninger for valg til Kirkemøtet/ bispedømmeråd.

Det er Kirkemøtet og Kirkerådet som er gitt ansvaret for gjennomføringen av de kirkelige valgene i 2011, og å legge til rette for at forutsetningene for demokratireformen ivaretas. Tilsvarende er det Kirkerådet som må identifisere aktuelle resultatindikatorer på området, og å fastsette rapporteringskrav og -rutiner for dette. Hvilke rapporteringskrav som i denne sammenheng skal stilles til bispedømmerådene, vil også ligge til Kirkerådet å gi retningslinjer om. Vi viser ellers til omtalen av demokratireformen under del II nedenfor.

Trosopplæringsreformen

Reformens mål er at kirken kan tilby en systematisk og sammenhengende trosopplæring til alle døpte fram til fylte 18 år, med et opplæringstilbud på i alt 315 timer som veiledende norm for den enkelte. Opplæringen skal rette seg mot bredden av årskullene og tilrettelagt for den enkelte, uavhengig av bl.a. funksjonsevne og kjønn.

Kirkerådet er gitt ansvaret for reformens gjennomføring, og å fordele reformens bevilgning på bispedømmer, menigheter og reformtiltak for øvrig. Kirkerådet har også ansvaret for at det etableres tilfredsstillende rapporteringssystemer som grunnlag for å evaluere reformen, dens resultater osv.

Det vil etter dette være Kirkerådet som bestemmer hvilken type informasjon og dokumentasjon som skal innhentes for resultatrapportering på

trosopplæringsreformen. Slik dokumentasjon skal gi grunnlag for å vurdere opplæringstilbudenes omfang og oppslutning, men også andre resultatindikatorer vil være aktuelle.

Ved overgangen fra reformens forsøks- og utviklingsfase til gjennomføringsfasen, har biskopene og bispedømmerådene fått en vesentlig og utvidet rolle i reformen, dels gjennom sine veiledningsoppgaver overfor menighetene, men særlig med hensyn til godkjenningsmyndigheten for lokale planer og det budsjettansvaret som bispedømmene er gitt, jf. i denne sammenheng departementets brev 9. januar 2009 til Kirkerådet.

Fortsatt vil det imidlertid være slik at det er Kirkerådet som skal rapportere sammenfattende til departementet om reformens utvikling, hvilke resultater som er oppnådd osv. Det følger av dette at det i første rekke er Kirkerådet som må fastsette rapporteringskravene til bispedømmerådene (og menighetene), men også bispedømmerådene forutsettes å rapportere etter visse resultatindikatorer i bispedømmenes årsrapport til departementet, jf. de styringsparametre og resultatindikatorer som på dette området ble fastsatt for 2010 og nå for 2011, som er fastsatt etter forslag fra Kirkerådet.

Vi vil med det første i eget brev komme tilbake til Kirkerådets rapportering til departementet om reformen. Denne skal, slik som tidligere år, inneholde mer omfattende informasjon om reformens status og utvikling enn den informasjonen om reformen som bispedømmerådene gir i sin årsrapport til departementet.

DEL II TILDELING AV BEVILGNING

1. Tildeling av utgifts- og inntektsrammer

Tildelingen til Kirkerådet under kap. 1590 er fastsatt til:

Post 01	Driftsutgifter (inkl. husleiekompensasjon mv. kr 4 318 000)	kr	93 903 000
Post 21	Spesielle driftsutgifter	kr	18 397 000
Post 70	Demokratireformen	kr	27 300 000
Post 71.13	Kirkens ressurscenter mot vold	kr	2 100 000
Post 71.16	Folkevalgtopplæring	kr	1 000 000
Post 75	Trosopplæring	kr	8 480 000

Inntektskravet til Kirkerådet under kap. 4590 er fastsatt slik:

Post 02	Ymse inntekter	kr	6 579 000
Post 03	Inntekter ved oppdrag	kr	18 397 000

Tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond som Kirkemøtet/Kirkerådet kan disponere til felleskirkelige tiltak er for 2011 på kr 23 500 000.

2. Kommentarer til tildelingen

2.1 Kommentar til kap. 1590, post 01

Tildelingen under posten er hovedsak en videreføring av tildelingen for 2010. De budsjettmessige virkningene i 2011 av lønnsoppgjøret i 2010 er innarbeidet i tildelingen. Tildelingen er også prisjustert for den andelen som ikke er lønn. Budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret i 2011 kan påregnes kompensert ved ekstratildeling høsten 2011. For øvrig viser vi til følgende:

Det er i tildelingen innarbeidet midler til kulturrådgiver som tidligere var finansiert over Kulturdepartementets budsjett. Lønns- og driftsmidler til trosopplæringsreformen, og budsjettkompensasjonen som følge av økningen i antall medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, er ført videre i tildelingen for 2011, jf. vårt brev 10. februar 2010. I tildelingsgrunnlaget for 2011 er det innarbeidet rundt 9,6 mill. kroner til registerdrift. Midlene er ikke øremerket. Vi viser til Kirkerådets generelle ansvar for driften av registeret.

I foreløpig tildelingsbrev for 2010 var det innarbeidet et beløp til dekning av Kirkerådets utgifter knyttet til drift, vedlikehold og kontraktmessige forpliktelser ved leie av kontorarealer i Kirkens hus. Kompensasjonsbeløpet som ble innarbeidet i tildelingen for 2010 er prisjustert for 2011. I tillegg er det tatt hensyn til vårt brev av 7. september 2009. Med bakgrunn i dette kan det ikke påregnes ekstratildeling i 2011 til dekning av leieutgifter. Kompensasjonsbeløpet som er innarbeidet for dekning av leieutgiftene for Liturgisk senter i Erkebispegården, er på kr 245 000. I tildelingen er det ellers innarbeidet kr 150 000 for oppgaver Kirkerådet ivaretar for Bispemøtet, foruten midler til dekning av lønnsutgifter for 80 pst. av et årsverk som er forbeholdt administrativ bistand for Bispemøtet. Midler som tidligere er innarbeidet for dekning av utgifter ved avtale med Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste er videreført i tildelingen.

Det er i tildelingen ikke trukket for den stillingen som kom til i 2006 og som er særskilt omtalt i Kirkerådets brev 10. januar 2011. Det er i tildelingen kompensert noe for Kirkerådets overtakelse av de oppgaver som tidligere lå til kirkebyggkonsulenten under departementet. Departementet har ikke budsjettmessig grunnlag for å komme i møte Kirkerådets søknad 10. januar 2011 om økt budsjetttramme begrunnet i utvidelsen av Kirkemøtet, flyttingen av Kirkemøtet fra høst til vår, flyttingen i tid av Ungdommens kirkemøte samt inngåelse av nye kontrakter for medlemsregisteret. Slike merutgifter må på vanlig dekkes innenfor rammen av Kirkerådets bevilgning. Når det særskilt gjelder merutgiftene ved utvidelsen av Kirkemøtet med flere deltakere, minner vi om at Kirkerådet fikk kompensert dette i 2010 i henhold til de opplysninger som Kirkerådet meldte til departementet, jf. ovenfor og departementets brev 10. januar 2010. Kirkerådet har tidligere gjort vedtak om flytting av Samisk kirkeråd til Tromsø, jf. Kirkerådets brev 30. oktober 2008 der det er opplyst at vedtaket er gjort under

forutsetning av at Kirkerådets ekstrautgifter dekkes. Det er ikke budsjettmessig grunnlag for å øke tildelingen til Kirkerådet i 2011 i tråd med nevnte forutsetning. Vi viser ellers til omtalen i departementets budsjettproposisjon for 2011 om at spørsmålet om flytting av Samisk kirkeråd må vurderes i sammenheng med strategisk plan for utvikling av samisk kirkeliv.

Inntektskravet for Kirkerådet under kap. 4590, post 02 er økt med kr 198 000 fra 2010 til 2011. Beløpet tildelt under kap. 1590, post 01 er økt tilsvarende. Vi minner om at dersom inntektsforutsetningene under kap. 4590, post 02 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres den samlede bevilgning under utgiftspost 01 tilsvarende. Kirkerådet vil imidlertid ha fullmakt til å overskride post 01 mot tilsvarende merinntekter, jf. omtale av merinntektsfullmaktene under del III nedenfor.

Vi har merket oss at Kirkerådet ønsker et møte for å drøfte Kirkerådets rolle innen den kirkelige kultursatsingen. Fra departementets side forventes det at Kirkerådet også i 2011 gir departementet en kortfattet, men sammenfattende statusrapport om den kirkelige kultursatsingen, med vekt på viktige utviklingstrekk. Det er naturlig at denne vedlegges Kirkerådets årsrapport for 2011. På hvilken måte og i hvilket omfang Kirkerådet innhenter relevant informasjon fra bispedømmene som grunnlag for rapporteringen til departementet, antar vi Kirkerådet er nærmest til å vurdere. På denne bakgrunn antar vi at det mest naturlige er at Kirkerådet avklarer sin koordinerende rolle på dette feltet i samarbeid med bispedømmerådene. Dersom Kirkerådet etter dette fortsatt ser behov for et møte om saken, ber vi Kirkerådet ta kontakt for avtale om møtetidspunkt.

Når det gjelder Kirkerådets søknad om prosjektmidler til IKT, til lokalt forsøks- og utviklingsarbeid og til utredningsarbeid i lys av kirkeforliket, vil vi komme tilbake til dette.

Rekruttering til kirkelige stillinger

Rekrutteringssituasjonen for kirkelige stillinger er en viktig utfordring i tiden framover. Som Kirkerådet er kjent med, har departementet for tiden særlig oppmerksomhet mot tiltak som kan bedre rekrutteringssituasjonen for prestestillingene. Det er imidlertid en felleskirkelig utfordring å stimulere og legge til rette for en tilfredsstillende rekruttering på kort og lengre sikt, både i prestestillinger og andre stillinger. Menighetene, de kirkelige utdanningsinstitusjonene, kirkens sentrale og regionale organer har hver for seg et ansvar for å arbeide målrettet med rekrutteringsutfordringene. Ut fra Kirkerådets helhetskirkelige ansvar, går vi ut fra at Kirkerådet vurderer og iverksetter tiltak som kan styrke rekrutteringssituasjonen, også i prestestillingene. Vi ber om at Kirkerådet i sin årsrapport for 2011 redegjør for hvordan området er fulgt opp fra Kirkerådets side.

2.2 Kommentar til kap. 1590, post 21 Spesielle driftsutgifter

Under denne posten føres utgifter til oppdragsvirksomhet eller tidsbegrensede prosjekter som dekkes av inntekter ført under kap. 4590, post 03. Post 21 korresponderer direkte med inntektsposten 03. Dersom inntektsforutsetningene for post 03 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettert, reduseres bevilgningen under post 21 tilsvarende. Dersom merinntektene nyttes til avlønning av personell, gjelder de vanlige retningslinjer om tilsetting av personell i staten.

2.3 Kommentarer til kap. 1590, post 70 Demokratireformen (kirkevalgene 2011)

Budsjett disponering

Under posten er det for 2011 bevilget kr 65 860 000. I tillegg kommer bevilgningen på kr 6 000 000 under post 01 i 2010, slik at samlet bevilgning til kirkevalgene i 2011 utgjør kr 71 860 000. Vi viser til omtalen av posten i Prop. 1 S (2010-2011), der det bl.a. heter:

”Departementet har lagt til grunn at de økonomiske rammene for kirkevalgene i 2009 og 2011 bør være de samme. Med bakgrunn i de erfaringer som ble gjort ved kirkevalgene i 2009, ser imidlertid ikke departementet grunn til nærmere å angi hvordan den foreslåtte bevilgning i 2011 bør fordeles på tiltak og utgiftsområder. Den sentrale, regionale og lokale tilrettelegging og gjennomføring av valgene, informasjonsopplegg, presentasjon av kandidater, evalueringsoppdrag m.v. må etter dette tilpasses den samlede økonomiske rammen som er gitt. Det samme gjelder behovet for opplæring av nyvalgte råd.

Det vil ligge til Kirkerådet å fordele bevilgningen på de ulike utgiftsområdene og foreta de nødvendige avveininger av utgiftsbehovene. Denne selvstendighet i disponeringen av den økonomiske rammen er naturlig ut fra den myndighet Kirkemøtet og Kirkerådet har for fastsetting av valgeregler og valgopplegg for øvrig. Fortsatt vil det være en forutsetning at valgene gjennomføres samtidig med kommune- og fylkestingsvalget og så langt mulig på samme sted, og at det utsendes valgkort til alle stemmeberettigede. Når det gjelder andre krav til valgene, så som etablering av reelle valgmuligheter, går departementet ut fra at Kirkerådet ivaretar dette på egnet måte i lys av de erfaringer som ble gjort under kirkevalgene i 2009.”

I Kirkerådets brev 10. januar i år er det redegjort for disponeringen av bevilgningen til kirkevalgene i 2011. Som nevnt er det Kirkemøtet og Kirkerådet som er gitt ansvaret for gjennomføringen av valgene i 2011, og å legge til rette for at forutsetningene for demokratireformen ivaretas. Kirkerådet har i tråd med dette fått ansvaret for å disponere bevilgningen som er gitt til formålet.

I Kirkerådets brev 10. januar er det ikke særskilt opplyst på hvilken måte erfaringene/evalueringene fra valgene i 2009 er ivaretatt, jf. omtalen av kirkevalgene i 2009 i Prop. 1 S (2010-2011), der evalueringsrapporten er referert:

”Rapporten peker på behovet for visse justeringer av valgeregler, valgopplegg m.v. inn mot kirkevalgene i 2011, bl.a. med hensyn til kandidatpresentasjon og valginformasjon, utforming av stemmesedler og forenkling av valgeregler.”

Departementet viser til dette og går ut fra at Kirkerådet tar hensyn til de forbedringsområder som er omtalt i evalueringsrapporten. Ikke minst gjelder dette behovet for å etablere reelle valgmuligheter. Når det spesielt gjelder informasjons- eller kommunikasjonsbehovet for valgene, framholder Kirkerådet i sitt brev 10. januar 2011 at "det ikke er rom for økt satsing på kommunikasjon i forhold til 2009-valget, selv om dette var en av konklusjonene fra evalueringen av demokratireformen". Vi finner det naturlig å be Kirkerådet vurdere dette på ny, også i lys av at Kirkerådet for 2011 har budsjettet med et lavere nominelt beløp enn i 2009 til valgutgiftene lokalt, til valgkort og til evaluering (samlet reduksjon 3,5 mill. kroner), samtidig som bevilgningen til kirkevalgene i 2011 er nominelt om lag 4 mill. kroner høyere enn bevilgningen til kirkevalgene i 2009.

Tildelt beløp til Kirkerådet under post 70 er i tildelingen nå redusert med 5,8 mill. kroner sammenliknet med foreløpig tildeling. Dette beløpet (5,8 mill. kroner) vil bli stilt til disposisjon for bispedømmerådene under kap. 1590, post 01 i samsvar med Kirkerådets brev 10. januar og 3. februar d.å. I Kirkerådets brev 3. februar er det anmodet om at kr 32 760 000 av bevilgningen under post 70 stilles til disposisjon for Kirkerådet under kap. 1590, post 01. Vi har tatt hensyn til dette i tildelingen nå, slik at 27,3 mill. kroner dermed tildeles under post 70. Vi ber for ordens skyld opplyst hvordan denne tildelingen under post 70 forholder seg til budsjettoppstillingen i Kirkerådets brev 10. januar 2011.

Rapportering og kontroll

Som tilskuddsforvalter har Kirkerådet ansvaret for å påse at bevilgningen nyttes etter forutsetningene. Vi går ut fra at Kirkerådet etablerer gode tildelings- og rapporteringssystemer som sikrer tilfredsstillende kontroll med bruken av midlene. Dette gjelder både for midlene som disponeres lokalt, regionalt og sentralt. Til det lokale nivået ses tildelingen å være basert på enkelte objektive kriterier, ved siden av forhåndsinnmeldte opplysninger om antallet valgdager, valgkretser og åpningstider for valglokalene. Vi går ut fra at det skjer en kontrollerende avstemming i ettertid, og at samme kontrollhensyn vil gjelde overfor bispedømmerådene. Vi minner i denne sammenheng om det ansvaret Kirkerådet har som tilskuddsforvalter, jf. del III nedenfor, pkt. 1.4. Også Kirkerådets utgifter til demokratireformen må regnskapsføres slik at etterfølgende kontroll er mulig.

Som nevnt under del I, er Kirkerådet ansvarlig for å fastsette også andre rapporteringskrav og rapporteringsrutiner i forbindelse med kirkevalgene. Kirkerådet skal også tilrettelegge for en forskningsbasert evaluering av kirkevalgene 2011 og for sluttevaluering av demokratireformen.

2.4 Kommentarer til kap. 1590, post 71.13 Tilskudd til Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep

Vi viser til postomtalen i Prop. 1 S (2010-2011). Kirkerådet er tilskuddsforvalter, og vil ha ansvar for å følge opp bevilgningen, noe som bl.a. innebærer å forestå utbetaling av tilskuddet til senteret og føre kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene. Vi ber Kirkerådet kort redegjøre for senterets økonomiske situasjon i Kirkerådets årsrapport for 2011.

2.5 Kommentarer til kap. 1590, post 71.16 (folkevalgopplæring)

Tildelt beløp under posten skal nyttes til kurs og opplæring av valgte medlemmer av fellesråd og menighetsråd m.fl. Tilskuddet har tidligere vært budsjettert under post 76. Vi har ikke noe å merke ved at anvendelsen av tilskuddet sees i lys av behovet for opplæring av folkevalgte etter kirkevalgene i 2011, jf. Kirkerådets brev 10. januar i år om dette. Vi forutsetter at disponeringen av tilskuddet som tidligere år skjer i samarbeid med KA. Vi gjør oppmerksom på at bevilgningen ikke er overførbar til neste budsjettår.

2.6 Kommentarer til kap. 1590, post 75 Trosopplæring

Under denne posten er det for 2011 bevilget kr 177 870 000. Midler til lønns- og driftsutgifter for ansatte ved bispedømmerådene og Kirkerådet i forbindelse med reformen, er innarbeidet under post 01. I bevilgningen under posten inngår tilskudd til tre katekestillinger opprettet i 2003. Korrigert for dette, vil det under posten være en disponibel bevilgning for 2011 på kr 176 139 000 til trosopplæringsreformen. Vi viser ellers til postomtalen i Prop. 1 S (2010-2011) og til del I foran.

Ved Kirkerådets brev 10. januar 2010 er opplyst hvordan beløpet på kr 176 139 000 er forutsatt disponert. Vi vil om kort tid i eget brev komme tilbake til enkelte sider ved den forutsatte budsjett disponeringen, og med en nærmere omtale bl.a. av den statusrapporten for reformen som Kirkerådet utarbeider hvert år.

I tildelingen nå er det korrigert for Kirkerådets brev av 1. februar d.å. til bispedømmerådene, brev av 8. februar til Tunsberg og brev av 9. februar til Hamar, Nidaros og Sør-Hålogaland bispedømmer.

2.7 Kommentar til kap. 4590 Kirkelig administrasjon

Inntektskapitlet skal benyttes ved innbetaling av ulike refusjoner, kursavgifter, inntekter ved salg av materiell/publikasjoner og ved andre inntektsbringende aktiviteter/tjenester.

Inntektskravet under kap. 4590, post 02 Ymse inntekter, gjelder både for salg av egenprodusert materiell og for visse typer refusjoner. Kap. 4590, post 02 vil bl.a. også være

aktuell for tilskudd (refusjon) fra Opplysningsvesenets fond, dersom Kirkerådet har ført utgifter under kap. 1590, post 01 ved gjennomføring av felleskirkelige tiltak finansiert av tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond.

2.8 Kommentar til tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond til felleskirkelige tiltak

Som tidligere år skal det av tilskuddet dekkes kontingentutgifter til økumeniske organisasjoner. Kirkemøtet/Kirkerådet bestemmer ellers selv bruken av tilskuddet. Når det gjelder rapportering om bruken av tilskuddet, viser vi til vårt brev av 28. juni 2007.

DEL III ØKONOMIFORVALTNINGEN

1. Generelt

Tildelingen til Kirkerådets virksomhet i 2011, herunder inntektskrav og rammer for tilskudd forvaltet av Kirkerådet, er omtalt under del II. Med Kirkerådets virksomhet menes den samlede virksomhet som Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er ansvarlig for. Vi minner om at det er Kirkerådet som for hele virksomhetsområdet vil stå ansvarlig overfor departementet med hensyn til disponering av gitte bevilgninger, at disse ikke overskrides, at fullmakter, retningslinjer og regler for økonomiforvaltningen overholdes mv. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd er slik underordnet Kirkerådet.

Økonomiforvaltningen skal følge økonomiregelverket for staten, jf. Reglement for økonomistyring i staten og departementets økonomiinstruks for Kirkerådet. Virksomhetsleder har ansvaret for at tildelte bevilgninger disponeres i samsvar med forutsetningen for bevilgningene og de til enhver tid gjeldende bestemmelser for økonomiforvaltningen. Departementet vil understreke at en velordnet økonomiforvaltning er en viktig forutsetning for at de faglige oppgavene kan utføres effektivt og hensiktsmessig. Departementet vil også understreke at den interne økonomiinstruksen, rutinebeskrivelser og øvrig internt regelverk skal holdes oppdatert i forhold til overordnet regelverk.

Det må alt fra begynnelsen av året føres løpende kontroll med forbruket ut fra tidligere års erfaringer med hvordan forbruket normalt fordeler seg gjennom året. Det bør settes av en reserve under post 01 til å dekke uventede utgifter. Dersom det i løpet av året oppstår uventede utgifter utover dette, må disse dekkes ved omdisponeringer innenfor den tildelte rammen, eventuelt ved å redusere den planlagte aktiviteten.

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport pr. 31. august 2011, der det i tillegg til forbruket pr. 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Det vil senere bli sendt ut retningslinjer for utarbeiding av slik rapport.

Kirkerådet kan overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter slik det framgår av oversikten nedenfor, jf. Innst. 12 S (2010-2011):

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1590, post 01	kap. 4590, post 02
kap. 1590, post 21	kap. 4590, post 03

Departementet vil understreke at dersom inntektskravet under de nevnte inntektspostene ikke oppfylles, må tilsvarende beløp holdes udisponert i utgiftsrammen. For øvrig vises til den alminnelige merinntektsfullmakt som gjelder ved refusjoner postert til inntekt for post 15 Refusjon arbeidsmarkedstiltak, post 16 Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger og post 18 Refusjon av sykepenger.

Det er ikke adgang til å overskride gitte bevilgninger. Departementet understreker dette. Det vil være i strid med forutsetningene dersom Kirkerådet planlegger virksomheten og bruken av bevilgningene med overskridelse som resultat. Dersom overskridelser likevel forekommer, må merutgifter/mindreinntekter påregnes helt ut å komme til fradrag i neste års driftsbevilgning.

Vi ber om at Kirkerådet sender eventuell søknad om overføring av ubrukt driftsbevilgning (postene 01 og 21) til FAD i januar 2012 sammen med forklaringer til statsregnskapet 2011. Departementet vil overfor Kirkerådet søke å praktisere overføringsadgangen slik at ubrukt driftsbevilgning/ubrukte merinntekter kan overføres med inntil 5 pst. av driftsbevilgningen.

Vi viser også til økonomiske og administrative rutiner som følger vedlagt.

2. Årsverk og stillinger

Departementet fastsetter ikke omfanget av bemanningen ved Kirkerådet. Kirkerådet har myndighet til å opprette og inndra stillinger i samsvar med de alminnelige bestemmelser som gjelder for dette. Vi understreker at det ikke kan etableres flere tilsetningsforhold enn at rådet har budsjettmessig dekning for lønnskostnader mv. for 2011. Samtidig må det tas hensyn til en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil bli i de kommende år.

Kirkerådet må etter dette føre kontinuerlig oversikt over bemanningen slik at rådet til enhver tid har oversikt over antallet årsverk. Beregningen av antall årsverk må omfatte samtlige tilsetningsforhold, dvs. fast tilsatte, vikarer, midlertidig tilsatte mv. Kirkerådet skal gi en omtale av økning eller reduksjon i antall årsverk i de årlige budsjettforslagene.

Dersom Kirkerådet tilsetter personell i stillinger finansiert under post 21, skal det legges særlig vekt på finansieringsgrunnlaget for stillingen og forholdet til tjenestemannsloven. Forutsetningen for tilsetting i slike stillinger er at Kirkerådet er sikret inntekter til dekning av både lønnsutgifter og andre tilknyttede utgifter, og at det er adgang til tilsetting etter tjenestemannsloven. Ved tilsetting i slike eksternt finansierte stillinger skal den alminnelige tilsetningsprosedyren følges, og de vanlige bestemmelser om kunngjøring, lønnsfastsettelse mv. vil gjelde. Vedkommende

stillingsinnehaver er tjenestemann og omfattes av de lover, bestemmelser og avtaler som gjelder for arbeidstakere i staten.

3. Styringsdokumenter, risikostyring og internkontroll

Departementet minner om at virksomhetens ledelse skal utarbeide virksomhetsplan/strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset virksomhetens egenart for å sikre at mål og resultatkrav m.v. blir fulgt opp/gjennomført innenfor tildelte ressurser, jf. pkt. 2.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Det skal utarbeides en plan for disponeringen av den tildelte budsjettammen. Planen skal inneholde samtlige utgifter som vil påløpe i løpet av budsjettåret i henhold til de aktivitetene Kirkerådet har planlagt for 2011. Økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året må i sin helhet dekkes innenfor den tildelte budsjettammen.

Departementet understreker at det ikke kan påregnes gitt ekstratildelinger i løpet av året.

Vi minner om at Kirkerådet har en generell plikt til å rapportere til departementet om spesielle forhold som kan gi budsjettmessige og/eller andre konsekvenser for virksomheten, og som er av en slik art at Kirkerådet ikke har virkemidler til selv å utrede konsekvensene.

Virksomhetens leder har videre ansvar for å etablere internkontroll som bl.a. omfatter rutiner/system for risiko- og vesentlighetsvurdering, at det gjennomføres risikoanalyse for å identifisere risikofaktorer og at det iverksettes tiltak for å redusere risikoen. Virksomhetsleder skal videre påse at den interne kontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet og at den fungerer på en tilfredsstillende måte og kan dokumenteres, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.4.

I tildelingsbrevet for 2010 understreket departementet de krav som er stillet til risikostyring. Vi minner om dette, og går ellers ut fra at Kirkerådet har etablert systematiske og gode rutiner for risikostyring.

I tildelingsbrevet for 2010 pekte vi bl.a. særskilt på de krav som følger av regelverket for offentlige anskaffelser, og på de krav som stilles om systemer og rutiner for å forebygge og avdekke misligheter m.v. Vi minner om dette.

4. Tilskuddsforvaltning

Når det gjelder Kirkerådets forvaltning av tilskudd, minner vi om at de administrative kostnadene ved forvaltningen må dekkes av driftsbevilgningen under post 01. Kirkerådet bør derfor kritisk vurdere hvilke muligheter som foreligger for å effektivisere tilskuddsforvaltningen.

Det skal sendes et tilskuddsbrev til hver enkelt tilskuddsmottaker. Tilskuddsbrevet skal redegjøre for:

- tilskuddsbeløp
- formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til
- utbetalingsordning og opplysning om mottakers konto
- eventuelle vilkår for bruken av midlene og eventuell frist for mottakeren til å akseptere vilkårene

- krav til rapportering
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til bevilgningsreglementets § 10, 2. ledd
- mulige reaksjonsformer dersom mottakeren ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet

For forvaltningen av tilskudd viser vi ellers til pkt. 8 i Økonomiinstruksen for Kirkerådet og til Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 6.3.

5. Riksrevisjonens merknader til regnskapet 2009

Av Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev til Kirkerådet for 2009 framgår at Riksrevisjonen ikke hadde ”vesentlige merknader til regnskapet og virksomhetens gjennomføring av budsjettet”.

Det framgår av samme brev at Riksrevisjonen forventer at de tiltak som er skissert i Kirkerådets brev av 20. april 2010 til Riksrevisjonen vil bli fulgt opp. Vi viser til dette og går ut fra at Kirkerådet følger opp dette.

DEL IV FELLESFØRINGER I TILDELINGSBREVENE TIL STATLIGE VIRKSOMHETER OG TIL VIRKSOMHETER UNDER DEPARTEMENTET (FAD)

På enkelte områder er det fastsatt gjennomgående krav til alle statlige virksomheter, som inntas i alle tildelingsbrev til virksomhetene. Disse er gjengitt i punktene 1-5 nedenfor. I pkt. 6-9 er inntatt gjennomgående krav til virksomheter under Fornyings- og administrasjons- og kirke departementet.

1. Inkluderende arbeidsliv

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder. Virksomhetene skal i årsrapporten systematisk beskrive sine egne aktivitets- og resultatmål, samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.

2. Brukerundersøkelser

Alle statlige virksomheter skal innenfor rammen av budsjettet regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser. Resultatene skal være offentlige. Alle statlige virksomheter skal i årsrapporten rapportere om de har gjennomført brukerundersøkelser og gjort dem offentlig tilgjengelige. De som ikke gjennomfører brukerundersøkelser i 2011, skal rapportere om når slike undersøkelser vil finne sted.

3. Lærlinger i staten

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2010. Hver virksomhet skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt på lærefag. Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

4. Statistikk for antall arbeidsplasser

Virksomhetene skal i sine årsrapporter omtale statistikk over utviklingen i antall arbeidsplasser i de deler av landet hvor virksomheten er lokalisert.

5. Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Virksomhetene skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med [Referansekatalogen](#) og FADs føringer på nettstedet data.norge.no. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Dette bør ses i sammenheng med registrering av datasett på nettstedet data.norge.no.

Virksomheter som vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata, skal normalt gjøre disse rådataene offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før virksomheten eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester. Det skal fremkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata, skal dette begrunnes i årsrapporten.

6. IKT-sikkerhet

Vi understreker at Kirkerådets ledelse er ansvarlig for informasjonssikkerheten i virksomheten, herunder at utvikling, forvaltning og drift av statlige IKT-løsninger blir ivaretatt i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

7. Evalueringer

I Reglement for økonomistyring i staten § 16 er omtalt evalueringer av statlige virksomheters oppgaveløsning og virkemiddelbruk. I tråd med dette skal virksomhetene

regelmessig anvende evalueringer som del av sin virksomhetsstyring. Vi ber om at det i årsrapporten for 2011 redegjøres for igangsatte eller planlagte evalueringer.

8. Samisk språk

I St.meld. nr. 28 (2007-2008) Samepolitikken legges det særlig vekt på ”hverdagspolitikken”, dvs. den praktiske integreringen av samiske hensyn i politikktutforming og tiltak på alle samfunnsområder og forvaltningsnivå. Brukerretting og den samiske brukers møte med offentlig forvaltning er et sentralt element. Det er et mål å øke det offentlige tilbud på samisk, blant annet ved å styrke den samiskspråklige og kulturelle kompetansen innenfor offentlige virksomheter, og ved å øke informasjonen på samisk til samiske brukere. Statens kommunikasjonspolitikk skal legges til grunn også i kommunikasjonen med samiske brukere.

Vi viser til dette, og går ut fra at Kirkerådet ivaretar de mål og forutsetninger som gjelder på området.

9. Rapportering på likestilling

Offentlige myndigheter er i henhold til likestillingslovens § 1a pålagt å arbeide aktivt for å fremme likestilling, samt å redegjøre for arbeid og status på dette området. Statlige virksomheter må derfor redegjøre for arbeidet med likestilling og status for dette arbeidet. Foruten omtale av likestillingsarbeidet, skal årsrapporten bl.a. inneholde følgende oversikt:

	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling - alle ansatte (<i>i pst.</i>)						
Kjønnsfordeling - heltidsansatte (<i>i pst.</i>)						
Kjønnsfordeling - deltidsansatte (<i>i pst.</i>)						
Gjennomsnittslønn (<i>i 1 000 kr</i>) 1)						

1) beregnet med utgangspunkt i faktisk utbetalt lønn

DEL V RAPPORTERING MV

I henhold til økonomiregelverket for staten skal alle virksomheter ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapporten for Kirkerådet 2011 skal sendes departementet på papir og elektronisk innen 1. mars 2012. Årsrapporten skal samtidig sendes elektronisk til Riksrevisjonen.

Årsrapporten skal inneholde en generell vurdering av virksomheten og av de strategier og hovedprioriteringer som er lagt til grunn for Kirkerådets virksomhet i 2011. Ellers bør årsrapporten tematiseres og bl.a. inneholde

- presentasjon av oppnådde resultater, med bruk av resultatindikatorene
- vurderinger av resultat og måloppnåelse
- omtale av tiltak som har vært gjennomført for å påvirke resultatet
- vurdering av eventuelle behov for å endre strategier og tiltak i lys av manglende resultat eller måloppnåelse
- rekrutteringsfremmende tiltak
- risikovurderinger
- regnskapsmessig årsresultat
- rapportering på fellesføringer, jf. del IV

Den årlige samtalen mellom departementet og Kirkerådet vil som vanlig finne sted om våren, der bl.a. Kirkerådets leder og direktør ventes å delta. Viktige bakgrunnsdokumenter for samtalen vil bl.a. være Kirkerådets årsrapport for 2010. Møtet er berammet til tirsdag 31. mai 2011 kl. 10.00-1500 i departementet. Nærmere opplegg for samtalen vil bli meddelt senere.

Med hilsen

Ingrid Vad Nilsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jørn Hagen
avdelingsdirektør

Vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen
SSØ-Tromsø
KA
Opplysningsvesenets fond